

Іванунь Роман

студент гр. ФМСМ-11,

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Валігура В.А.

НАДХОДЖЕННЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ ЯК ІНДИКАТОР РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ ОРГАНІВ

Основна функція митних органів полягає у контролі за рухом товарів, транспортних засобів та переміщенням громадян через митний кордон держави. Такий контроль покликаний унеможливити порушення митних правил, контрабанду та забезпечувати максимізацію надходжень митних платежів до бюджету.

Постійний контроль за роботою територіальних органів Держмитслужби із забезпечення своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних та інших платежів здійснює Департамент контролю та адміністрування митних платежів. За результатами роботи протягом січня – грудня 2022 року до Державного бюджету України забезпечено перерахування митних та інших платежів у сумі 300,8 млрд грн, що становить 56,9% від планового показника (528,3 млрд грн). У зв'язку із повномасштабною війною росії проти України, введенням воєнного стану в Україні, тимчасовим вимушеним призупиненням діяльності окремих митниць зафіксовано значне зменшення активності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, що вплинуло на забезпечення виконання доведених Міністерством фінансів України індикативних показників перерахувань митних платежів до державного бюджету.

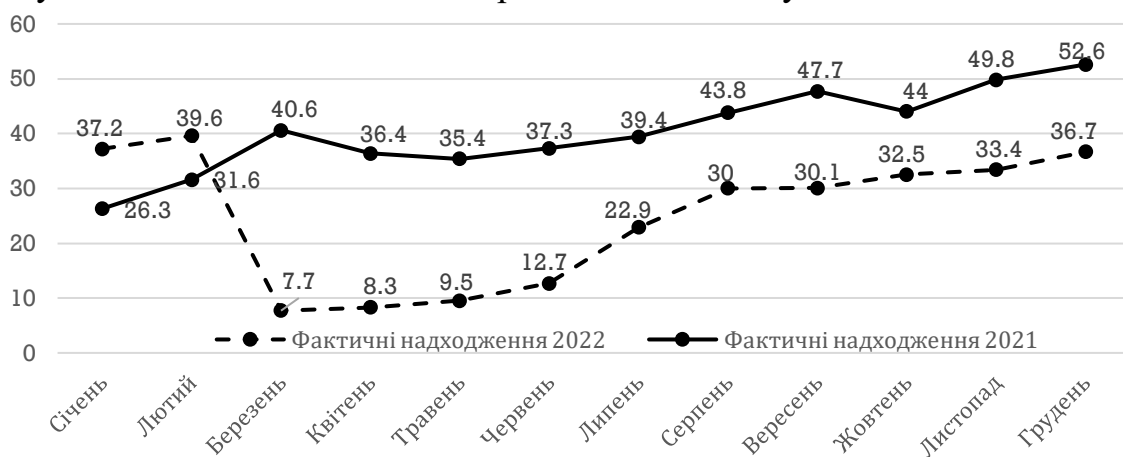

Рис. 1. Помісячна динаміка надходження митних платежів до Державного бюджету України у січні – грудні 2021 – 2022 рр.

Джерело: [1].

З рис. 1 видно, що починаючи з березня 2022 р. надходження митних платежів різко впали. Крім війни на стан виконання індикативних показників вплинуло прийняття Верховною Радою України низки законодавчих змін з питань пільгового оподаткування товарів, що ввозяться на митну територію України в умовах воєнного стану. Так, загальна сума звільнень від сплати митних платежів при імпорті товарів в Україну у 2022 році становила 179,3 млрд грн, у тому числі 79,3 млрд грн – пільгове оподаткування товарів згідно з законодавчими актами, прийнятими в умовах воєнного стану.

Починаючи з дня введення воєнного стану в Україні (24.02.2022), за 258 днів перераховано митних платежів до бюджету України у сумі 226,5 млрд грн, середньоденне надходження митних платежів становило 878 млн грн.

Структура митних платежів у 2022 р. має наступний вигляд (рис. 2).

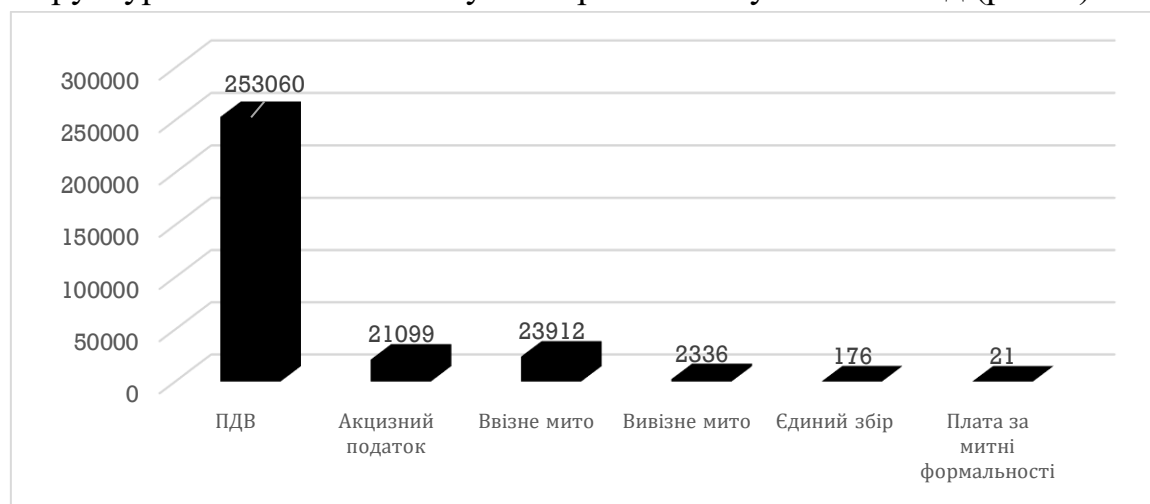

Рис. 2. Структура митних платежів в Україні у 2022 р.

Джерело: [1].

З представленого рисунка видно великий дисбаланс у надходженнях ПДВ та інших митних платежів. Це пов'язано загалом із особливостями нарахування цих платежів, а також із згадуваними уже податковими пільгами щодо акцизного податку та мита, наданими на початку війни.

Підсумовуючи, зазначимо про складний період роботи митних органів у 2022 р. через війну. Однак, статистика свідчить про часткове відновлення фіскального потенціалу до кінця 2022 р., адже надходження митних платежів поступово зросли майже до довоєнного рівня. Разом із цим, зазначимо про необхідність посилення контролю за надходженнями митних платежів, адже в умовах дефіциту фінансових ресурсів держави митниця має великий фіскальний потенціал.

Література

1. Звіт про результати роботи Державної митної служби України за 2022 р.
URL: <https://customs.gov.ua/en/plani-ta-zviti-roboti>.